

***PÅ HVILKEN MÅTE KAN
LIVSFORTELLINGSARBEID BRUKES I
IMPLEMENTERINGEN AV CRPD OG
PERSONFOKUSERT PRAKSIS?***

17. NOVEMBER 2023

TEMAER

- Hvorfor er fortellinger fra livet vårt så viktige?
- Hva er livsfortellingsarbeid?
- Hva er koblingen mellom livsfortellingsarbeid og personfokuset praksis?
- Hva er koblingen mellom livsfortellingsarbeid og konvensjonen om rettigheter for personer med nedsatt funksjonsevne?
- Implementeringsstrategier basert på brukermedvirkning

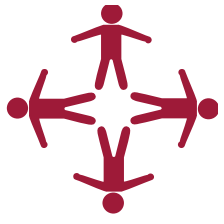
*Ingen er bare
det du ser og hører,*

...

*men alle trenger
å bli sett og hørt!*

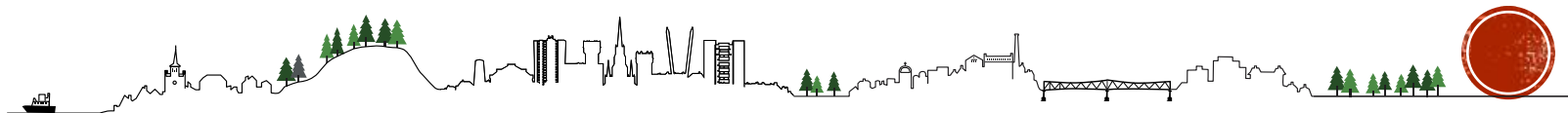
Presentation title

VERDIEN AV Å VÆRE SJEF I EGET LIV!

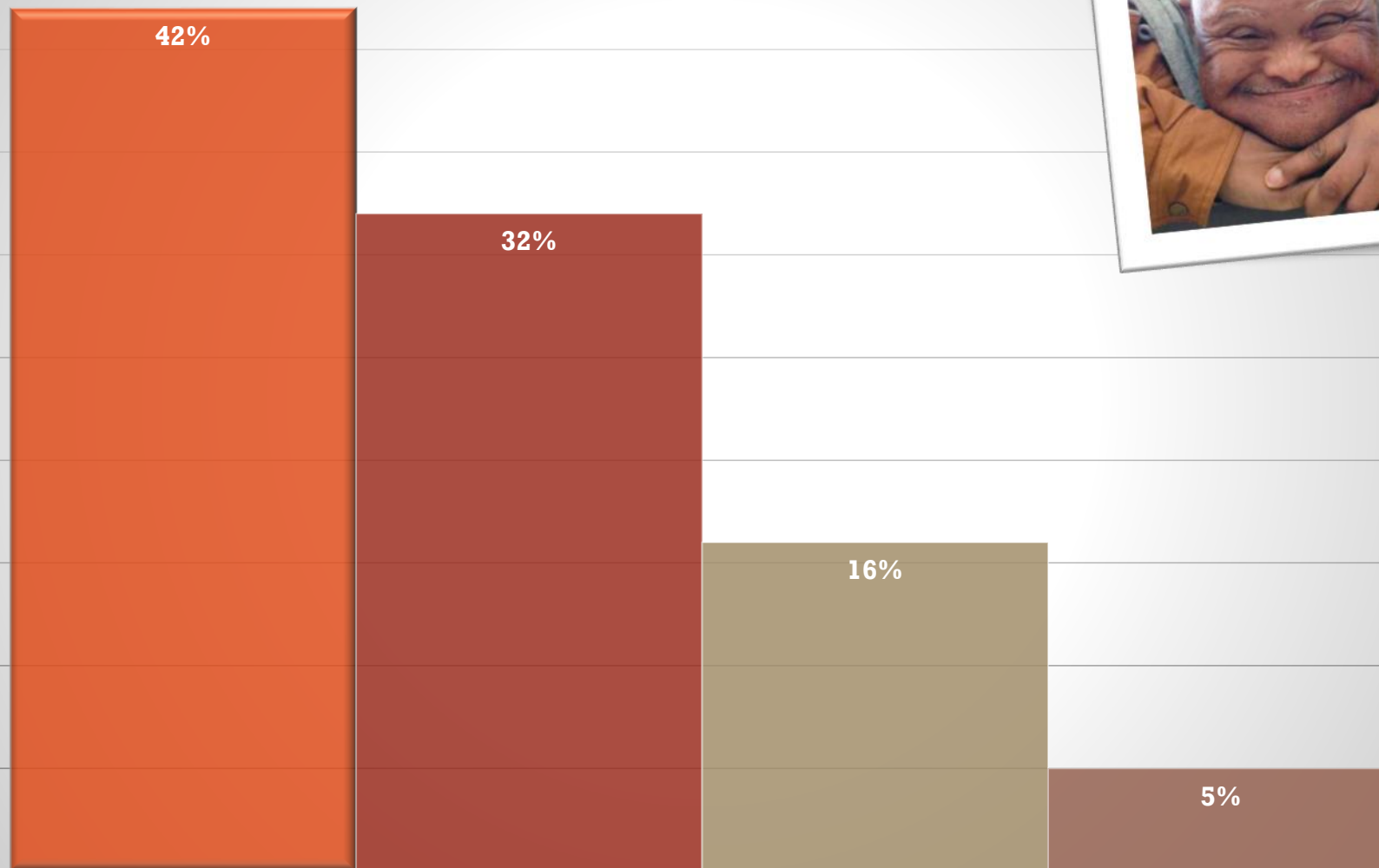
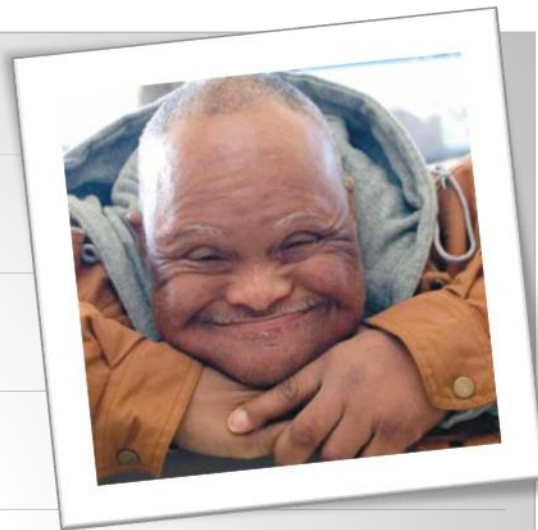
OSLOMET

PERSONEN FORTELLER PÅ «SIN» MÅTE

Hvem er du?

■ Jeg er meg

■ Jeg er (navn)

■ Vet ikke

■ Jeg har utv.h

STERK/TYDELIIG IDENTITET

Et menneske med sterk identitet er et menneske som vet hva som er best for dem selv og hva de ønsker ut av livet sitt, både dagen i dag og fremtiden. Det er en person som er tydelige i sine valg.

Styrket identitet er et resultat av livsfortellingsarbeid.

(Britt-Evy Westergård, 2016).

Personsentrert tjenestemodell...

@ BEW

Kunnskap og trygghet

RETTIGHETER

Inspirert av Prof. Dan McAdams Northwestern University identitetsmodell

Personlige trekk

- *andres perspektiv*

Forventninger, livsmål og streben etter et godt liv

- *egne og andres perspektiv*

Livsfortellinger

- *eget perspektiv*

Kartlegging og behandling av helse, atferd og funksjoner

Målvalgsarbeid
Individuelle planer

Faktor X

Prinsipper

Selvbestemmelse

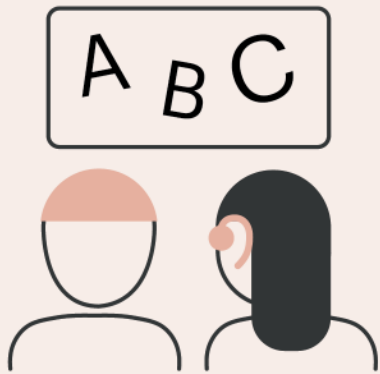
Ikke-diskriminering

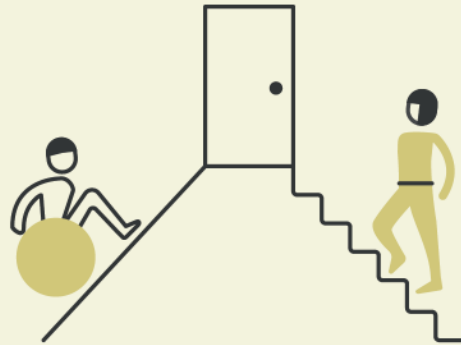
Deltakelse & inkludering

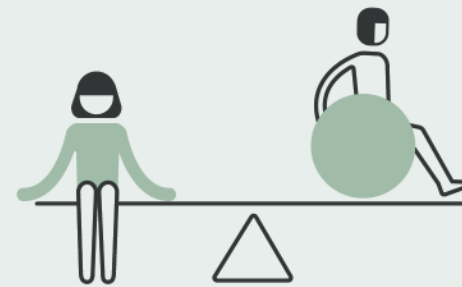
Respekt for forskjeller

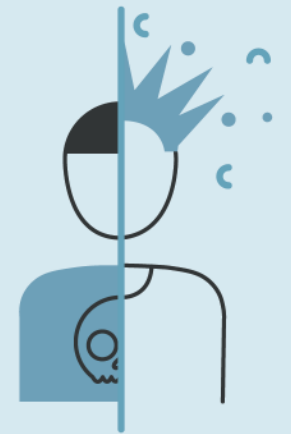
Like muligheter

Tilgjengelighet

Likestilling

Respekt for utviklingsmulighetene
og identiteten til barn

GRUNN-IDEEN TIL PERSONFOKUSERT PRAKSIS

...forventer at tjenestebruker er i stand til

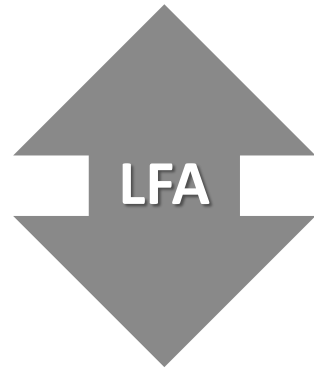
- å forstå seg selv i handlinger, tanker og følelser
- endringsevne i fht. ideer om seg selv, grunnleggende holdninger og atferd

...NÅR de er sammen med

- empatiske, trygge, positive og «ekte» hjelpere,
- som er genuint interessert, oppmuntrer til følelsen av frihet og selvbestemmelse
- og som åpner opp for nye opplevelser, nysgjerrighet, kreativitet og oppmerksomhet på verden og andre mennesker...

(C. R. Rogers 1980: 115-117)

tjenesteyter

tjenestebruker

- blir **godt kjent** med personen
- etablert **tillitsfull relasjon**
- bevisst på **ansvar og makt**
- legger tilrette for **toveis kommunikasjon** og er **engasjert**
- bevisst egen **kompetanse**, jobber **kunnskapsbasert** på en **strukturert, kreativ og fleksibel måte**

Personen definerer seg selv gjennom sine fortellinger, og blir respektert som den hen er

Art. 1,3,7,8,17

Tekst og informasjon om LFA er tilgjengelig, opplæringen er felles for TY og TB

Art. 3,5, 9,21,

Personen velger samtalevenn, hvordan og når de vil jobbe med egne fortellinger og hvem de vil dele de med

Art. 1,3,5,9,17,21,22, 27,29

LFA – modellen er ikke problemorientert eller aldersbestemt

Art. 3,7,8,30

ART. 25 OG 26: HELSE, HABILITERING OG REHABILITERING

Presentation title

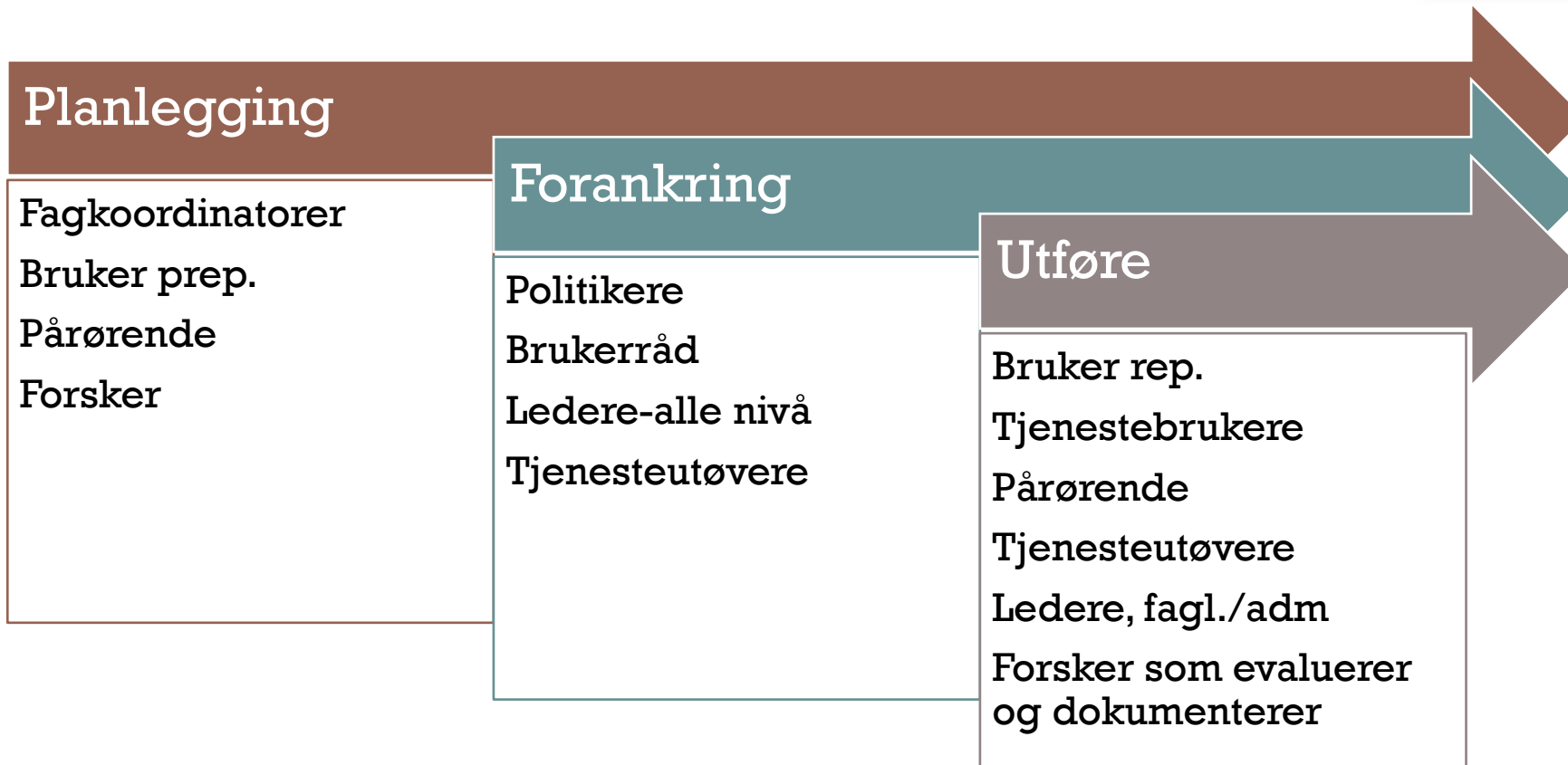
- Når fortelleren selv ønsker det, kan fortellingene brukes i
 - individuelle planer
 - journalen
- Samtalevenner sier at LFA forebygger:
 - psykisk uhelse
 - depresjon og sorg
 - hukommelsesvikt
 - konflikter
 - ekstra belastninger ved sykdom og livsavslutning
- Fortellerne sier at LFA fremmer
 - egne ressurser, selvstendighet
 - eget verd, stolthet
 - identitet
 - likeverdighet

BRUKERINVOLVERING

- Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 3:
«Kommuner er pålagt å planlegge for å gjennomføre brukerinvolvering og medvirkning i utvikling av tjenestetilbudet til mennesker med nedsatt funksjonsevne ... »
- Nasjonal veileder «Gode helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming» (Helsedirektoratet 2021):
«Kommunen skal ha systemer for innhenting av erfaringer og synspunkter hos tjenestemottakere med utviklingshemming og deres pårørende. Tjenestemottakere og pårørende skal bli lyttet til i kommunens tjenesteutviklings- og forbedringsarbeid.»

IMPELMENTERING AV NY PRAKSIS

DELE

«Hvis du skal bli ordentlig kjent med et menneske, så spør du om personens livshistorie.»

Erfaringer fra Drammensprosjektet

Kommunen har erfart viktige medvirkningsprosesser i form av at:

- Brukerrepresentanter bidrar i utviklingsarbeid
- Tjenestemottakere har reell medvirkning i utviklingen av egne tjenester ved de resultatene Livsfortellingsarbeid fører med seg

Resultatene fra Livsfortellingsarbeidet kan brukes til:

- Opplæring av nyansatte, personen forteller om seg selv
- Som grunnlag for individuell plan
- Informasjon personen selv formidler i overganger til skole, bolig, dagsenter, arbeid (eks bruke film som jobbsøknad)
- Som hjelp til å huske, eks ved demensforløp
- Samtalegrunnlag ved oppfølging og sorgarbeid ved livets slutt
- Som grunnlag for foredrag eller andre presentasjoner av seg selv alene eller sammen med andre

WHAT YOU CHOOSE TO FOCUS ON...

...WILL GROW

LIVSFORTELLINGSARBEID – WEBSIDER OG FILMER

Britt-Evy Westergård, førsteamanuensis i vernepleierutdanningen på OsloMet

- PhD: Life story work - a new approach to the person centred supporting of older adults with an intellectual disability in Norway. A qualitative study of the impact of life story work on storytellers and their interlocutors:
<https://era.ed.ac.uk/handle/1842/22801>
- Et samarbeid som viser gode eksempler på livsfortellinger er prosjektet Rett fra Hjertet:
<https://vimeo.com/54971628>
- Utviklingshemmedes livsfortellinger som grunnlag for personsentrerte tjenester
<https://vernepleier.no/2016/10/utviklingshemmedes-livsfortellinger-grunnlag-personsentrerte-tjenester/>
- Se filmen fra Drammen her:
<https://www.drammen.kommune.no/om-kommunen/aktuelt/de-viktige-fortellingene/>
- Litt mer om Drammensprosjektet på NAKU:
<https://naku.no/kunnskapsbanken/livsfortellingsarbeid-eksempel>

LITTERATUR

<https://www.universitetsforlaget.no/livsfortellingsarbeid>

Finnes på landets biblioteker

<https://www.universitetsforlaget.no/kunnskapsbasert-miljoterapeutisk-arbeid>

Kapittel 5

Brukerrepresentantenes rolle og ansvar i utviklingen av ny praksis i tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne i Drammen kommune

B.-E. Westergård, E. Skalstad, H. Kylland, S. Isdal, S. Kajandren, I. M. Borgersen, et al.
SOR rapport 2022 Issue 6 Pages 26-49

Helsedirektoratet

Hva er gode helse og omsorgstjenester formeg?
Personer med utviklingshemming gir innspill til den nasjonale veilederen

***GOD TUR VIDERE...
MED BAGASJEN DU NÅ
HAR MED DEG 😊***

